

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

МАКСИМОВСЬКИЙ Микита Ігоревич

УДК 378.013.42:316.73](043.3)

**РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
ЗАСОБАМИ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

13.00.05 – соціальна педагогіка

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Старобільськ – 2018

Дисертацією є кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Роботу виконано в Харківській державній академії культури, Міністерство культури України.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор
Рижанова Алла Олександрівна,
Харківська державна академія культури,
завідувач кафедри соціальної педагогіки.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
Харченко Сергій Якович,
Державний заклад „Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка”,
завідувач кафедри соціальної педагогіки;

кандидат педагогічних наук, доцент
Андрєва Марія Олександрівна,
Комунальний заклад „Харківська
гуманітарно-педагогічна академія”
Харківської обласної ради;
завідувач аспірантури.

Захист відбудеться 01 листопада 2018 року о 8.30 годині на виїзному засіданні спеціалізованої вченої ради Д 29.053.01 Державного закладу „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” за адресою: 92703, Луганська обл., м. Рубіжне, вул. Будівельників, 30-в, конференц-зала.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” за адресою: 92703, м. Старобільськ, пл. Гоголя, 1.

Автореферат розіслано 01 жовтня 2018 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Н. І. Черв'якова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Перехід до інформаційного суспільства зумовлює трансформацію процесу соціального виховання студентської молоді, зокрема формування в них соціальної культури, що сприяє розвитку їхньої соціальності, соціальної зрілості та забезпечує ефективну соціальну взаємодію в провідних сферах соціальної самореалізації, виявляється в соціальних цінностях, соціальній творчості, сформованості соціальних якостей та просоціальній поведінці. Від соціального становлення студентів як представників майбутньої інтелектуальної еліти залежать перспективи розвитку нашої держави та громадянського суспільства.

Широка інформатизація всіх сфер людського життя, поряд зі значними перевагами, характеризується низкою недоліків. Сучасне студентство внаслідок надмірного використання комп'ютерних технологій і занурення у віртуальний простір іноді проявляє споживацтво в суспільному житті, аполітизм, адиктивну поведінку, нетерпимість до інших груп, громадський нігілізм в умовах суспільної кризи та скепсис щодо професійного майбутнього в Україні.

Забезпечення формування соціальної ініціативності, креативності та відповідальності, які є проявами соціальної культури в професійно-громадянській сфері, а також успішної життєдіяльності особистості студента, готової до соціальної творчості в реаліях швидкоплинного інформаційного суспільства, має здійснюватися з використанням новітніх засобів гармонізації процесу соціального становлення цієї соціальної групи в межах науково-освітнього процесу закладу вищої освіти (ЗВО).

Пошук засобів соціального виховання студентської молоді, які відповідають особливостям її психовікового формування (критичність, емоційність, прагнення самореалізації тощо) та новітнім умовам сьогодення, актуалізує використання засобів анімаційної діяльності, що характеризуються емоційною насиченістю, креативним потенціалом, непримусовістю, уможливають безпосередню участь студентської молоді в процесі соціальної взаємодії.

Відтак, в інформаційному суспільстві процес набуття студентами соціальної зрілості має відбуватися засобами її активізації, зокрема через медіа, мистецтво, творчі практики, ігрову діяльність, туризм тощо, оскільки саме ці засоби сприяють засвоєнню та реалізації соціального досвіду студентством, уможливають підвищення ефективності розвитку соціальної культури.

Становлення особистості в соціумі, зокрема з метою формування соціальної культури, вивчали представники філософії (Й. Хейзинга, Е. Дюркгейм, М. Вебер, Дж. Мід та ін.), соціології (Т. Парсонс, П. Сорокін та ін.), культурології (А. Арнольд, Б. Єрасов, М. Каган, В. Шейко та ін.), психології (О. Леонтєв, А. Петровський, С. Рубінштейн, Е. Фромм та ін.).

Соціалізацію в інформаційному суспільстві досліджували А. Аніщенко, Ф. Власенко, А. Рижанова, Н. Шанідзе та ін. Теоретичні і методологічні засади розвитку соціальної педагогіки, соціальне виховання та соціально-педагогічна діяльність стали об'єктом наукових розвідок О. Безпалько, І. Звереві, І. Липського, А. Мудрика, Л. Мардахасєва, С. Харченка та ін. Соціальність як результат соціального

виховання та соціальну культуру як її якісний рівень репрезентовано в наукових працях О. Рассказової, А. Рижанової, О. Хендрик та ін. Соціалізацію, соціальне виховання студентської молоді досліджують І. Курлішук, М. Петрова, С. Савченко, В. Штифурак та ін.

Анімаційну діяльність вивчають Л. Волик, Т. Лесіна, Н. Максимовська, Е. Мамбсков, В. Олійник, М. Петрова, Л. Сайкіна, Л. Тарасов, І. Шульга, Н. Ярошенко та ін.

Аналіз теорії і практики з досліджуваної проблеми дозволив виявити *суперечності* між:

соціальним замовленням сучасного інформаційного суспільства на особистість з високим рівнем сформованості соціальної культури та необхідністю подальшої ґрунтовної розробки теоретико-методологічних засад цього процесу в соціальній педагогіці;

потребою підвищення рівня соціальності сучасного студентства та недостатньою визначеністю теоретичних засад її розвитку в процесі формування соціальної культури засобами анімаційної діяльності;

значним потенціалом анімаційної діяльності як засобу формування соціальної культури студентської молоді в сучасних соціально-культурних умовах та нерозробленістю соціально-педагогічної технології її розвитку в інформаційному суспільстві.

Актуальність проблеми розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства та її недостатня теоретична й методична розробленість зумовили вибір теми дослідження – **„Розвиток соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності”**.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукових досліджень Харківської державної академії культури на період 2015–2018 рр. як складову частину теми кафедри соціальної педагогіки „Соціальне виховання в соціокультурних умовах інформаційного суспільства”. Тему затверджено Вченою радою Харківської державної академії культури (протокол № 7 від 25 грудня 2015 р.) та узгоджено Радою з координації наукових досліджень у галузі педагогіки та психології в Україні (протокол № 1 від 26 січня 2016 р.).

Об’єкт дослідження – розвиток соціальної культури молоді в інформаційному суспільстві.

Предмет дослідження – соціально-педагогічна технологія розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства.

Відповідно до мети та предмета визначено такі **завдання дослідження**:

1. На підставі аналізу наукової літератури дослідити проблему розвитку соціальної культури молоді в інформаційному суспільстві.
2. Розкрити сутність, структуру та форми анімаційної діяльності як засобу розвитку соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві.
3. Схарактеризувати сучасний стан сформованості соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства з урахуванням розроблених критеріїв та показників.
4. Обґрунтувати соціально-педагогічну технологію розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві.
5. Розробити й упровадити соціально-педагогічну технологію розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві та проаналізувати її ефективність.

Методологічними засадами дослідження є: фундаментальні положення філософії про взаємовплив людини та суспільства; розвиток особистості в соціумі як відкритій системі; формування студентської молоді в соціально-виховному середовищі ЗВО; діалектичну єдність процесів виховання та соціалізації молодого покоління; культурологічний підхід – для виявлення сутності соціальної культури як наукового феномену; аксіологічний підхід – для обґрунтування ціннісної основи соціального зростання студентства.

Теоретичне підґрунтя дослідження становлять: теоретичні положення про особистість як активний суб'єкт діяльності та соціального розвитку, взаємодію людини і середовища (К. Абульханова-Славська, І. Бех, Л. Виготський, О. М. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Д. Фельдштейн); провідні засади розвитку інформаційного суспільства (М. Кастельс, Н. Луман, М. Маклюен, Е. Тоффлер, Ф. Фукуяма, В. Шейко); концептуальні ідеї особистісно зорієнтованого (Г. Балл, І. Бех, М. Боришевський) та середовищного (В. Бочарова, Ю. Мануйлов, Л. Новикова) підходів; теоретичні засади щодо змісту та сутності соціального виховання (О. Безпалько, М. Галагузова, І. Зверєва, А. Капська, Л. Коваль, А. Мудрик, В. Нікітін, С. Омельченко, А. Рижанова, Г. Філонов, С. Хлебик); наукові положення про соціальність (О. Караман, Н. Лавриченко, Л. Мардахасєв, О. Рассказова, А. Рижанова, С. Савченко, С. Харченко), вікові особливості молоді (І. Андрєєва, Р. Бергіус, Є. Бондарєвська, Л. Виготський, І. Кон, І. Підласий), процес соціалізації студентської молоді (В. Андрущенко, О. Білик, О. Безпалько, М. Галагузова, І. Зверєва, А. Капська, І. Курліщук, А. Мудрик, Г. Овчаренко, С. Савченко, О. Севастьянова, С. Харченко), становлення особистості студентів ЗВО (Н. Максимовська, В. Штифурак); теорія і практика анімаційної діяльності (Л. Волик, Т. Лесіна, Л. Тарасов, М. Ярошенко) та соціально-педагогічних технологій (Т. Алексєєва, С. Архипова, Н. Білик, Р. Вайнола, М. Галагузова, Л. Завадська, Н. Заверико, А. Капська, Л. Мардахасєв, Р. Овчарова, М. Шакурова, С. Харченко).

Для досягнення мети й вирішення завдань застосовано комплекс **методів дослідження**:

теоретичні – аналіз наукових джерел для вивчення стану дослідженості проблеми розвитку соціальної культури особистості; теоретичне узагальнення, систематизація наукових доробок щодо соціалізації, соціального виховання студентської молоді та порівняння для зіставлення зарубіжних і вітчизняних підходів до розвитку соціальної культури студентів; аналіз та узагальнення концептуальних положень з метою розкриття потенціалу анімаційної діяльності як засобу розвитку соціальної культури студентської молоді в умовах сучасного інформаційного суспільства; моделювання для розробки структурно-змістової моделі розвитку соціальної культури студентської молоді; проектування для розробки соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності;

емпіричні – педагогічне спостереження, діагностичні бесіди, методи опитування, аналіз документації, соціально-педагогічний експеримент для перевірки ефективності розробленої технології розвитку соціальної культури у студентів вищів засобами анімаційної діяльності;

методи математичної статистики для обробки експериментальних даних, кількісного та якісного аналізу емпіричного матеріалу та інтерпретації отриманих результатів.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальна робота проводилася з вересня 2016 року до травня 2018 року на базі Харківської державної академії культури, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, КЗ „Харківська гуманітарно-педагогічна академія”, Харківського державного університету харчування і торгівлі. У дослідженні взяли участь 702 студенти (354 респонденти – в експериментальних та 348 – у контрольних групах). Чисельність викладачів та кураторів академічних груп складала 74 особи; лідерів громадських організацій, волонтерських спільнот, керівників та співробітників закладів соціально-культурного середовища, представників віртуальних мереж – 115 осіб.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в дисертації *вперше*: розроблено соціально-педагогічну технологію розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві як різновиду соціально-педагогічних технологій, що застосовується в закладах вищої освіти та у відкритому соціально-культурному просторі, реалізується в освітньому, позанавчальному, інформаційно-віртуальному середовищі та передбачає використання засобів активізації й стимулювання студентів до соціальної творчості; визначено сутнісні характеристики соціальної культури студентської молоді в умовах інфор-маційного суспільства в єдності її структурних компонентів (соціальні цінності, якості, поведінка) та змістових складників (соціально-професійного, соціально-громадянського, соціально-інформаційного); обґрунтовано доцільність застосування засобів анімаційної діяльності як надбань матеріальної й духовної

культури (мистецтво, медіа-продукт, нові медіа, інтернет-контент, туризм, гра тощо), суспільної практики (громадські ініціативи, волонтерські проекти, глибинне спілкування тощо), що дозволяють активізувати розвиток соціальної культури студентської молоді;

удосконалено форми анімаційної діяльності зі студентською молоддю, зокрема в інформаційно-віртуальному просторі;

набули подальшого розвитку наукові уявлення про поняття „соціальна культура студентської молоді”, „анімаційна діяльність”, „засоби анімаційної діяльності”; соціальний розвиток студентства в інформаційну добу, активізацію освітнього процесу та інформаційно-віртуального середовища засобами анімаційної діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в упровадженні розробленої соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури (ТРСК) студентської молоді засобами анімаційної діяльності в освітній процес ЗВО шляхом розробки методичного забезпечення підготовки та проведення акцій („Антиплагіат у дії”), віртуальних екскурсій („Професійний туризм”), майстер-класу „Віртуальний простір”, тренінгу „Безпечний Інтернет” тощо).

Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі ЗВО різного спрямування, позанавчальній діяльності зі студентською молоддю у виховному середовищі освітньої установи, роботі студентських громадських організацій та відкритому соціально-культурному просторі.

Результати дослідження **впроваджено** в навчально-виховний процес Харківської державної академії культури (довідка № 01-03-142 від 20.02.2018 р.), Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (довідка № 442 від 15.02.2018 р.), Комунального закладу „Харківська гуманітарно-педагогічна академія” (довідка № 01-13/377 від 24.05.2018 р.), Харківського державного університету харчування і торгівлі (довідка № 450/18 від 29.03.2018 р.) та в діяльність громадської організації „Соціальний всесвіт” (довідка № 12 від 01.03.2018 р.).

Особистий внесок здобувача у роботах, що опубліковані в співавторстві, полягає в узагальненні особливостей анімаційної діяльності зі студентською молоддю за кордоном; визначенні історичних тенденцій розвитку та становленні студентського дозвілля в зарубіжній теорії та практиці.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на науково-теоретичних, науково-практичних конференціях: *Міжнародних* – „Культура та інформаційне суспільство XXI століття” (Харків, 2015 – 2018), „Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації” (Переяслав-Хмельницький, 2016); *Всеукраїнських*: „Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку” (Харків, 2016 – 2018), „Актуальні проблеми соціально-педагогічних досліджень” (Харків, 2016), „Соціально-педагогічна діяльність у сфері дозвілля: проблеми та перспективи” (Харків, 2016), „Соціальна підтримка сім’ї та дитини в соціокультурному просторі громади” (Суми, 2017). Основні результати та висновки дослідження обговорювалися й дістали позитивну оцінку на засіданнях кафедри соціальної педагогіки Харківської державної академії культури (2016 – 2018 рр.).

Публікації. Результати дослідження висвітлено в 16 наукових публікаціях (з них 14 – одноосібні), з яких 6 статей у наукових фахових виданнях України; 1 публікація – у виданнях, включених до міжнародних науко- метричних баз; 1 стаття – у зарубіжному періодичному виданні.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків та 11 додатків на 21 сторінці. Робота містить 18 таблиць та 16 рисунків. Список використаних джерел складається з 325 найменувань (з них 22 – іноземною мовою). Загальний обсяг дисертації – 276 сторінок, з них 203 сторінки основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У Вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, теоретико-методологічну основу, методи дослідження, а також наукову новизну й практичне значення результатів, наведено відомості про апробацію отриманих результатів.

У першому розділі – „**Теоретичні засади розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві**” – представлено результати наукового узагальнення проблеми формування соціальної культури молоді в умовах інформаційного суспільства; розкрито потенціал анімаційної діяльності як засобу розвитку соціальної культури студентської молоді; проаналізовано сучасний стан розвитку соціальної культури студентської молоді.

Узагальнення досліджень Е. Гідденса, І. Девтерова, Н. Лумана, М. Маклюєна, Е. Тоффлера, Ф. Фукуями, А. Чистякова, В. Шейка та ін. дозволило зробити висновок, що провідними цінностями інформаційної доби є інформація та знання, можливість доступу до яких зумовлює соціальну успішність особистості. Завдяки сучасним засобам масової комунікації (ЗМК) стають досяжними здобутки духовної культури всього світу, водночас підвищуються ризики маніпулювання індивідуальною та суспільною свідомістю, трансформуються механізми встановлення соціальних зв'язків, зокрема зменшується роль традиційних та поширюється використання нових ІКТ. Установлено, що в процесі соціалізації особистості суттєвого значення набуває такий складник інформаційного суспільства, як медіа, зокрема кіберсоціалізація, що потребує, своєю чергою, пошук методів та технологій їхнього регулювання. Сучасний інформаційний простір надає широкі можливості для самореалізації молоді людини, але й може призводити до відхилень від норм соціальної поведінки. Зазначене потребує теоретичної та методичної розробки нових форм, методів, засобів та технологій соціального унормування й розвитку соціальної культури молоді.

Ускладнення соціально-економічної, суспільно-політичної, соціокультурної ситуації в Україні потребує новітніх підходів до розв'язання проблеми соціального становлення молодого покоління, зокрема формування в нього соціальної культури, яка виконує роль „соціального стабілізатора й культурного інтегратора” (О. Якуба). Людині з розвинутою соціальною культурою притаманна здатність ефективно

адаптуватися в суспільстві, інтегруватися в структуру його соціальної організації, що забезпечує її статусне просування та реалізацію особистісного потенціалу. На думку широкого кола дослідників, соціальна культура визначає спосіб життя людей, дає їм необхідні орієнтири для ефективної взаємодії в суспільстві, містить систему духовних кодів, певну інформаційну програму (С. Григор'єв, Б. Єрасов, М. Каган).

На основі вивчення наукових праць Е. Байрамової, І. Вітаньї, С. Войтової, В. Волкова, С. Григор'єва, О. Замятіної, Б. Єрасова, М. Кагана, Н. Кільберг-Шахзадової, Н. Лумана, Т. Парсонса та ін. встановлено: соціальну культуру розглядають як один із найбільш суттєвих чинників ефективної соціальної взаємодії соціальних суб'єктів, зокрема молоді. На рівні особистості „якість” соціальної культури залежить від ступеня участі суб'єкта в цій взаємодії.

За результатами узагальнення концептуальних положень праць соціальних педагогів (О. Безпалько, І. Зверєва, А. Капська, В. Нікітін, С. Пальчевський, А. Рижанова, О. Рассказова, С. Харченко та ін.) визначено, що *соціальна культура молоді* – це найвищий результат розвитку соціальності цієї групи, що забезпечує ефективну соціальну взаємодію в провідних сферах її соціальної самореалізації (сімейній, національній, громадянській, професійній, державній, регіональній, глобальній тощо), виявляється в соціальних цінностях, сформованості соціальних якостей та просоціальній поведінці, ґрунтується на соціальній суб'єктності та виявляється в соціальній творчості. Соціальна культура молоді в інформаційному суспільстві формується під динамічним впливом сучасного інформаційного простору (віртуалізація), нових засобів опрацювання інформації та комунікації (Інтернет, нові медіа, гаджети тощо).

Специфіку соціальної культури студентської молоді схарактеризовано на основі аналізу праць К. Астахової, А. Белошицького, О. Винославської, А. Кузьмінського, Н. Максимовської, А. Рижанової, С. Савченка, В. Штифурак та ін., що полягає в такому: соціальна культура студентської молоді набувається в середовищі ЗВО у процесі засвоєння соціальної ролі студента; характеризує здатність не лише засвоювати та відтворювати соціальний досвід у професійній і громадській сферах, але й виявляти соціальну творчість; соціальна культура студентства відповідає його психовіковим ознакам та соціально-культурним умовам інформаційного суспільства, є результатом активного вдосконалення соціального простору (освітнього, позанавчального, інформаційно-віртуального) через подальше ціннісне оволодіння соціальною взаємодією; питомої ваги набуває інформаційний складник соціальної культури, оскільки студенти є тією групою, яка не тільки здобуває знання, переробляє їх, але й створює нові, відповідальність за які залежить від високого рівня соціальності.

Ґрунтуючись на теоретичних положеннях щодо сутності та шляхів формування соціальної культури в сучасних соціокультурних умовах, урахування чинників впливу інформаційного суспільства на процес її розвитку та беручи до уваги виокремлені особливості соціальної культури студентської молоді, визначено ключове поняття дослідження – *соціальна культура студентської молоді в*

інформаційному суспільстві, яка розглядається як найвищий ступінь розвитку її соціальності, що забезпечує підвищення ефективності соціальної взаємодії в професійній, громадянській, інформаційній сферах, виявляється в соціальних цінностях (цінність професійної, громадянської, інформаційно-віртуальної творчості для розвитку власного та соціуму), сформованості соціальних якостей – активності, креативності та відповідальності у професійній (навчальній, науковій, практичній), громадянській, інформаційно-комунікативній діяльності та просоціальної поведінці (удосконалення соціально-професійного середовища, сприяння соціальній інтеграції різних соціальних груп, ініціювання нових моделей просоціальної віртуальної взаємодії).

Розгорнуту характеристику соціальної культури студентської молоді представлено в її теоретично обґрунтованій *структурно-змістовій моделі*, яка є поєднанням *змістових складників* (соціально-професійного, соціально-громадянського, соціально-інформаційного) та *структурних компонентів* (ціннісного, соціальних якостей, поведінкового). Виокремлено *критерії* (мотиваційно-ціннісний, соціальних якостей особистості, поведінковий), відповідні *показники* соціальної культури студентської молоді та *рівні* її сформованості (високий, середній, низький).

На основі аналізу праць О. Білик, М. Васильєвої, Н. Максимовської, А. Рижанової, С. Савченка, В. Штифурак, О. Хендрик та ін. доведено, що в умовах інформаційного суспільства актуалізується соціально-виховний аспект регулювання соціального розвитку, зокрема соціальної культури, студентів у ЗВО.

З'ясовано, що особливої актуальності в процесі формування соціальної культури набуває анімаційна діяльність та засоби її здійснення, сутність яких досліджено в працях вітчизняних (Л. Волик, Т. Лесіна, Н. Максимовська, Е. Мамбеков, В. Олійник, М. Петрова, Л. Сайкіна, Л. Тарасов, М. Ярошенко та ін.) і зарубіжних (Т. Валеніус, М. Маренгула, П. Маурісіо, А. Мат-Зин, Ю. Мад-Назір, Л. Сантос, М. Фот, П. Фрейє, М. Чазалі та ін.) учених.

Установлено, що анімаційна діяльність зі студентською молоддю – це якісна характеристика соціально-педагогічної роботи, у процесі реалізації якої відбувається активізація соціально-позитивної взаємодії в соціальному середовищі студентства як соціального суб'єкта, що сприяє динаміці соціальності до рівня соціальної культури шляхом створення умов для активної й відповідальної участі в соціальному вдосконаленні.

Специфіка анімаційної діяльності проявляється через її засоби, що визначаються як сукупність надбань матеріальної і духовної культури (мистецтво, медіа-продукт, інтернет-контент, туризм, гра тощо), суспільної практики (громадські ініціативи, волонтерські проекти, глибинне спілкування тощо), які дозволяють активізувати соціально-професійний, соціально-громадянський та соціально-інформаційний її складники, що стимулює студентів до соціальної творчості в освітньому процесі (навчальний, науковий, професійно-практичний), позанавчальній діяльності, інформаційно-віртуальному середовищі ЗВО.

За результатами діагностики процесу розвитку соціальної культури студентів з'ясовано, що здебільшого відбувається традиційна для ЗВО спланована виховна діяльність. Поміж іншим проводяться заходи щодо професійно-громадянського становлення студентської молоді. Установлено, що соціальна культура студентів потребує розвитку, а інформаційно-комунікативна діяльність цієї соціальної групи має бути досліджена й осучаснена шляхом розробки та реалізації методів і технологій посилення її просоціальної спрямованості.

У ході констатувального етапу експерименту підтвердилося припущення, що високий рівень розвитку соціальної культури має відносно невелика кількість студентської молоді і ЕГ_{1,2} і КГ_{1,2} (відповідно 19.06%, 20.06%, 17.26%, 20.04%). Більшість має середній – 40.78%, 40.13%, 44.51%, 41.39% та низький – 40.16%, 39.81%, 38.23%, 38.57% – рівні. Отже, актуалізується необхідність розробки та реалізації соціально-педагогічної ТРСК студентської молоді засобами анімаційної діяльності.

У другому розділі – **„Обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства”** – обґрунтовано, реалізовано та проаналізовано ефективність соціально-педагогічної ТРСК студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства.

Розробка соціально-педагогічної ТРСК студентів засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства ґрунтувалася на теоретичних положеннях щодо сутності та особливостей соціальної культури студентської молоді, характеристик інформаційного суспільства та його складників як чинника формування соціальної культури в сучасних умовах, педагогічних можливостей та функцій соціально-педагогічних технологій.

З урахуванням низки положень стосовно технологій (соціальних – М. Марков, Н. Стефанов, Ю. Сурмін, Н. Туленков; педагогічних – В. Беспалько, М. Кларін, О. Пехота, С. Сисоєва; соціально-педагогічних – Р. Вайнола, Н. Заверико, Л. Мардахаєв, С. Харченко та ін.), констатовано, що соціально-педагогічна технологія визначається як найоптимальніша послідовність соціально-педагогічної діяльності, що дозволяє отримати раціональний результат у конкретній ситуації.

Соціально-педагогічна ТРСК студентської молоді ґрунтується на: особливостях соціально-педагогічних технологій (спрямованість на особистість, спільноту, соціум); специфіці технологізації соціально-педагогічного процесу з розвитку соціальної культури студентів засобами анімаційної діяльності (активне залучення до ініціативних дій, великий ступінь суб'єктності, творчий характер); правилах застосування засобів анімаційної діяльності (комплексність, універсальність); необхідності інтеграції технології до освітнього простору ЗВО; урахуванні можливостей соціального простору (від локального до глобально-віртуального), у якому реалізується соціальна культура студентів.

Ключовим *компонентом* ТРСК є суб'єкт-об'єктний, який представлено такими соціальними суб'єктами: куратори, активісти самоврядування студентів, студентські громади, представники громадських організацій, культурно-дозвілєвих закладів, віртуальних спільнот та об'єктом – студенти. Загальна *мета* трактується як підвищення ефективності розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному соціумі.

Обґрунтовано, що для підвищення ефективності розвитку соціальної культури студентської молоді доцільно реалізувати засоби анімаційної діяльності на *двох рівнях*: внутрішньовишівському та зовнішньовишівському. На внутрішньовишівському – створення умов для розвитку соціально-професійного, соціально-громадянського, соціально-інформаційного складників соціальної культури студентської молоді в закладі вищої освіти; на зовнішньовишівському – створення умов для виявлення соціальної культури студентської молоді в соціальному просторі поза ЗВО. Завдання на кожному з рівнів визначаються відповідно до конкретизованої мети, структури соціальної культури студентів, специфіки застосування засобів анімаційної діяльності.

Сукупність послідовних *етапів* ТРСК забезпечується: на *підготовчому* – ретельний аналіз та ресурсне забезпечення необхідної діяльності; на етапі *реалізації* – безпосереднє здійснення заходів з розвитку соціальної культури студентів засобами анімації; на *підсумковому* – спрямований аналіз та корекція процедур, операцій, методів і форм анімаційної соціально-педагогічної роботи.

Компоненти розвитку ТРСК студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства подано на рис. 1.

Апробацію соціально-педагогічної ТРСК здійснено з метою виявлення її ефективності в ході формувального етапу експерименту на двох рівнях – внутрішньовишівському та зовнішньовишівському. На внутрішньовишівському рівні з метою підвищення ефективності розвитку *соціально-професійного складника* в соціально-педагогічному процесі ЗВО використано такі форми, методи, технології та засоби анімаційної діяльності, як-от: тренінг із застосуванням інтернет-контенту „Моя професія”, спрямованого на розвиток цінностей творчого професійного навчання, а також активності, креативності, відповідальності за навчальну, наукову та професійно-практичну діяльність; акція з використанням гри „Антиплагіат у дії”, що сприяла підвищенню цінності науково-професійної творчості, активній самоорганізації творчої навчальної, наукової, професійної діяльності та ін.

Усталенню *соціально-громадянської відповідальної позиції* студентської молоді як складника соціальної культури сприяли: творчі акції громадянської спрямованості („Хто крім нас?”, „Немає чужої біди” та ін.), що активізували глибинне спілкування, посилювали ціннісне ставлення до громадянської творчості; театралізовані вистави з онлайн-трансляцією, які спонукали студентів до виявлення громадянської творчості в соціальній діяльності; спільна діяльність з іноземними студентами з використанням творів мистецтва („Пізнай культуру” та ін.), а також наукові пікніки, свята професій тощо.

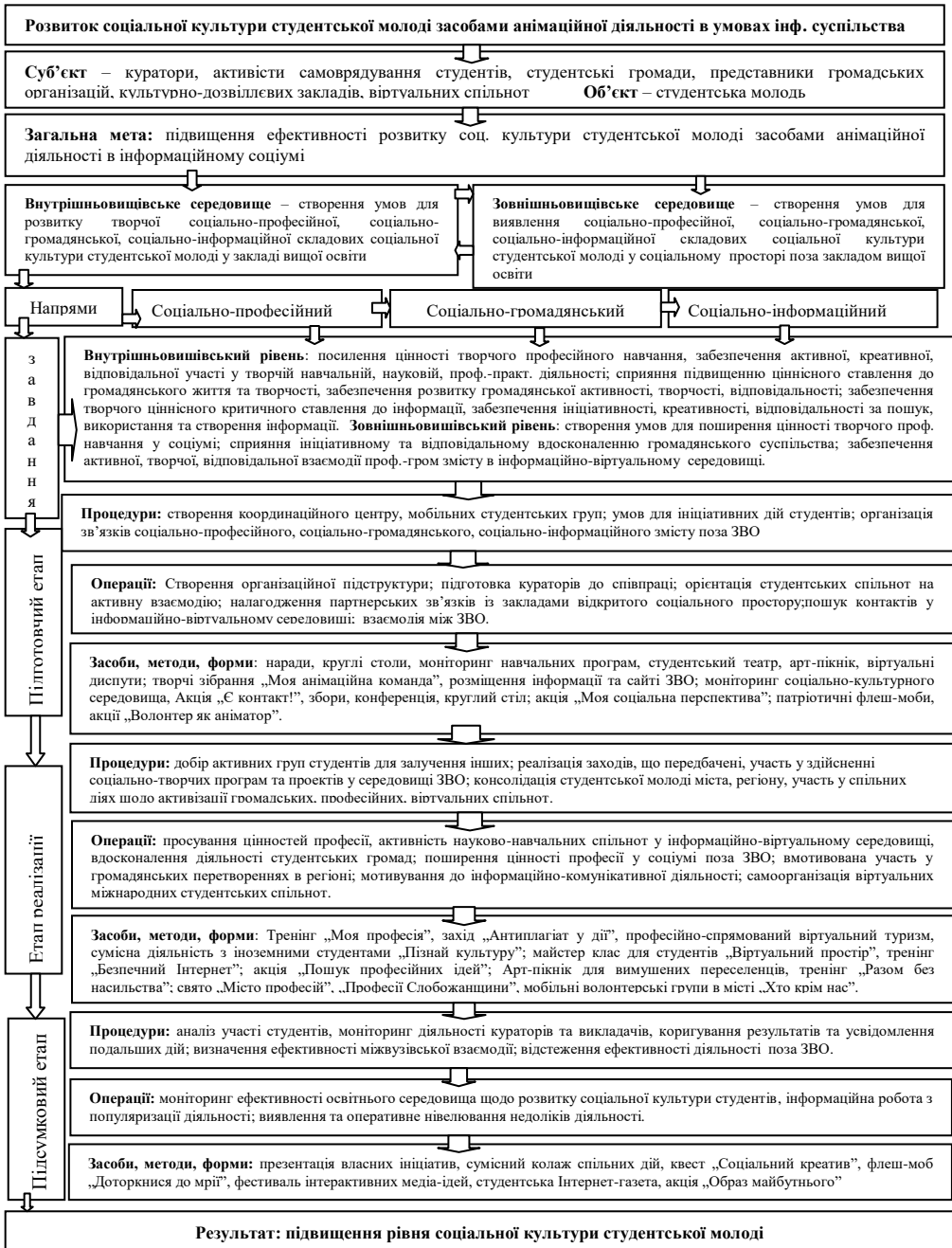

Рисунок 1. Стисла схема технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві.

Формування *соціально-інформаційного складника* соціальної культури студентів досягалося завдяки проведенню соціально-виховних заходів із широким використанням медіа-продукту та мистецтва: майстер-клас „Віртуальний простір”, який сприяв ініціюванню студентами нових моделей професійної, громадянської віртуальної взаємодії; тренінгу „Безпечний Інтернет”, що спрямованого на розвиток безпечної та відповідальної поведінки в інформаційно-віртуальному середовищі та ін.

На зовнішньовишівському рівні соціальна культура студентів розвивалася завдяки проведенню низки соціально-педагогічних заходів у місті, зокрема: акцій „Пошук професійних ідей” з використанням медіа-продукту; „Культурний weekend” у парку, „Наукові пікніки”, що передбачало актуалізацію соціальної творчості професійного, громадянського, інформаційного змісту з використанням різних видів мистецтва; Арт-пікнік для вимушених переселенців, тренінг „Разом без насильства”, спрямовані на формування та виявлення активної, креативної, відповідальної взаємодії з різними соціальними групами під час громадянської діяльності; мобільні волонтерські групи „Хто крім нас” тощо. Процес розвитку соціально-інформаційного складника соціальної культури реалізовувався також під час створення студентами відеощоденника („Креативні нотатки”), медіа-проектів („Фестиваль інтерактивних медіа-ідей”), проведення соціальних акцій в Інтернеті („Шлях до життя”), міжнародного заходу „Студент без кордонів” та ін.

Якісний аналіз результатів упровадження розробленої соціально-педагогічної ТРСК студентської молоді засобами анімаційної діяльності здійснено шляхом використання таких методів, як: спостереження, експертної оцінки, стандартизованих діагностичних методик (визначення життєвих цінностей особистості (Must-тест), соціальної креативності особистості, комунікативних та організаційних схильностей (КОС-2) та ін.) При цьому викладачі гуманітарних дисциплін зазначили, що завдяки реалізації засобів анімаційної діяльності в навчальному процесі в студентів підвищився рівень зацікавленості та активізувалася освітня взаємодія в групі; представлення ЗВО у віртуальній мережі змінилося в напрямі збільшення інформації про студентську життєдіяльність, покращився доступ до сайтів, які забезпечують комунікативну підтримку студентської молоді тощо.

Для підтвердження результатів якісного аналізу використано методи математичної статистики (критерій Пірсона, критерій Стьюдента, кореляційний аналіз). Узагальнені кількісні показники розвитку соціальної культури студентів подано в таблиці (табл. 1).

Таблиця 1

**Рівні розвитку соціальної культури студентської
молоді до та після реалізації соціально-педагогічної ТРСК (у %)**

Рівні	На початку експерименту			
	ЕГ ₁	КГ ₁	ЕГ ₂	КГ ₂
Високий	19.06	17.26	20.06	20.04
Середній	40.78	43.79	40.13	41.39
Низький	40.16	38.96	39.81	38.57
	Після експерименту			
Високий	26.20	17.98	25.97	20.85
Середній	51.77	44.96	53.26	42.95
Низький	22.04	37.32	20.77	36.21

Рівень соціальної культури студентської молоді, зазначений у таблиці як високий, в експериментальних групах зріс відповідно (в ЕГ₁ на 7.14%; ЕГ₂ на 5.91%), середній рівень зріс на 10.99% та на 13.13%, низький зменшився на 18.12% та 19.04%. У контрольних групах значних змін не відбулося.

Проведене дослідження розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності дає підстави для таких **висновків**.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та практичне вирішення проблеми розвитку специфіки соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві засобами анімаційної діяльності, що виявляється в розробці та впровадженні соціально-педагогічної ТРСК студентів.

1. На підставі аналізу наукової літератури з'ясовано, що соціальна культура досліджується в контексті різних наукових галузей як складник загальної культури, розуміється в широкому сенсі як культура соціальної взаємодії, у вузькому – як характерна ознака соціальної зрілості соціальних суб'єктів у всьому розмаїтті соціальних проявів. Визначено поняття соціальної культури молоді як найвищого результату розвитку соціальності цієї групи, що забезпечує ефективну соціальну взаємодію в провідних сферах її соціальної самореалізації (сімейній, національній, громадянській, професійній, державній, регіональній, глобальній тощо), виявляється в соціальних цінностях, сформованості соціальних якостей та просоціальній поведінці, ґрунтується на соціальній суб'єктності та проявляється в соціальній творчості. В умовах інформаційного суспільства соціальна культура формується під впливом сучасного інформаційного простору (віртуалізація), нових засобів інформації та комунікації (Інтернет, нові медіа та ін.). Розвиток соціальної культури молоді в соціально-педагогічному дослідженні ґрунтується на соціально-виховній

парадигмі соціальної педагогіки, реалізується в процесі соціально-педагогічної діяльності.

2. Розкрито специфіку соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві, яка віддзеркалює психосоціальні характеристики розвитку студентської молоді (потреба в самоактуалізації, самоствердженні, самореалізації, прагнення до самостійності; становлення професійно-громадянської свідомості, соціальних ціннісних орієнтацій і групової солідаризації) та зумовлюють особливості динаміки її соціальної культури.

Соціальна культура студентів в інформаційному суспільстві трактується як найвищий ступінь розвитку її соціальності, що забезпечує ефективність соціальної взаємодії в професійній, громадянській, інформаційній сферах, виявляється в соціальних цінностях професійної, громадянської, інформаційно-віртуальної творчості, значущих для власного розвитку та соціуму, сформованості соціальних якостей (активності, креативності й відповідальності в навчально-професійній, науковій, практичній, громадянській, інформаційно-комунікативній діяльності) та просоціальній поведінці (удосконалення соціально-професійного середовища, сприяння соціальній інтеграції різних соціальних груп, ініціювання нових моделей просоціальної віртуальної взаємодії).

Розроблено модель соціальної культури студентської молоді в умовах інформаційного суспільства, що містить три складники: соціально-професійний, соціально-громадянський та соціально-інформаційний. Обґрунтовано показники, виокремлено критерії розвитку соціальної культури студентів (мотиваційно-ціннісний, соціальних якостей особистості, поведінковий) та рівні (високий, середній, низький).

3. Доведено, що анімаційна діяльність зі студентською молоддю – це якісна характеристика соціально-педагогічної роботи, у процесі реалізації якої відбувається активізація соціально-позитивної взаємодії в соціальному середовищі студентства як соціального суб'єкта, що сприяє динаміці соціальності до рівня соціальної культури шляхом створення умов для активної й відповідальної участі в соціальному вдосконаленні.

Специфіка анімаційної діяльності з розвитку соціальної культури студентської молоді виявляється через засоби, що трактуються як сукупність надбань матеріальної і духовної культури (мистецтво, медіа-продукт, інтернет-контент, туризм, гра тощо), суспільної практики (громадські ініціативи, волонтерські проекти, глибинне спілкування тощо), які дозволяють активізувати соціально-професійний, соціально-громадянський та соціально-інформаційний її складники, стимулюючи до соціальної творчості в освітньому процесі (навчальний, науковий, професійно-практичний), позанавчальній діяльності, інформаційно-віртуальному середовищі закладу вищої освіти.

4. Виявлено сучасний стан розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства, який здебільшого реалізується в традиційній для ЗВО виховній діяльності. Діагностика підтвердила, що високий рівень розвитку соціальної культури має відносно незначна кількість студентів ЕГ та КГ (відповідно 19.06%, 20.06%, 17.26%, 20.04%) Більшість має середній (соціальна компетентність) – 40.78%, 40.13%, 44.51%, 41.39% – та низький (соціальна грамотність) – 40.16%, 39.81%, 38.23%, 38.57% – рівні.

5. Теоретично обґрунтовано та розроблено соціально-педагогічну технологію розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві як різновиду соціально-педагогічних технологій, що застосовується в закладах вищої освіти та у відкритому соціально-культурному просторі, реалізується в освітньому, позанавчальному, інформаційно-віртуальному середовищі та передбачає використання засобів активізації й стимулювання студентів до соціальної творчості. Визначено та змістовно схарактеризовано мету ТРСК, суб'єкт-об'єктний компоненти та рівні реалізації – внутрішньовишівський та зовнішньовишівський. Змістовно схарактеризовано етапи впровадження соціально-педагогічної ТРСК – підготовчий, реалізації, підсумковий.

6. Доведено ефективність активного використання різних видів мистецтва (театралізація, міні-вистави тощо), туризму, громадських ініціатив, волонтерських акцій, медіа-продукту (ролики, фільми, пости), інтернет-контенту тощо з метою реалізації соціально-педагогічної технології розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві на внутрішньовишівському та зовнішньовишівському рівнях.

7. Якісний аналіз ефективності впровадження соціально-педагогічної ТРСК дозволив виявити позитивні зміни і серед студентської молоді, і в середовищі ЗВО. Поліпшилася насиченість освітньої діяльності інтерактивними методами й формами із застосуванням засобів анімації. Під час експертної оцінки (представники закладів вищої освіти, де було сформовано експериментальні групи) виявилось, що представлення ЗВО у віртуальній мережі змінилося в напрямі збільшення інформації про студентську життєдіяльність, покращився доступ до сайтів, які забезпечують комунікативну підтримку студентської молоді. У позанавчальній діяльності збільшилася кількість заходів, ініційованих власне студентами. Серед них переважали події професійно-громадянського спрямування, які мали інформаційний супровід у віртуальному середовищі.

Кількісний аналіз засвідчив, що рівень соціальної культури студентської молоді в експериментальних групах зріс відповідно в ЕГ₁ на 7.14%, ЕГ₂ – на 5.91%; середній рівень – ЕГ₁ на 10.99% та ЕГ₂ на 13.13%, низький – зменшився

в ЕГ₁ на 18.12% та ЕГ₂ на 19.04%. У контрольних групах значних змін не відбулося. Найефективнішими виявилися заходи, що передбачали участь студентів у креативній взаємодії: флеш-моб „Доторкнися до мрії”, „Фестиваль інтерактивних медіа-ідей”, театралізовані інтерактивні вистави „Серце”, „Шлях до життя”, спільна діяльність засобами мистецтва з іноземними студентами „Пізнай культуру” та ін.

Проведене дослідження не висчерпує всього розмаїття проблеми розвитку соціальної культури студентської молоді. Зокрема актуальним залишається дослідження формування соціальної творчості цієї соціальної групи, використання нових медіа-засобів для подолання проблем соціального розвитку майбутньої інтелектуальної еліти, а також мистецтва, туристичної діяльності в процесі корекційної та реабілітаційної соціально-педагогічної роботи в закладі вищої освіти.

Основні положення дисертації висвітлено в публікаціях:

1. **Максимовський М. І.** Історія студентського дозвілля: соціально-виховний аспект/ М. І. Максимовський, Н. О. Максимовська // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. – 2014. – № 5(288). – Ч. I. – С. 6 – 16.
2. **Максимовський М. І.** Соціальна культура молоді в інформаційному суспільстві: постановка проблеми / М. І. Максимовський // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки.– 2016. – № 1(298). – Ч. I. – С. 67 – 76.
3. **Максимовський М. І.** Розвиток соціального виховання у сфері дозвілля в Україні: історичний аспект/ М. І. Максимовський, Н. О. Максимовська // Вісн. Черкас. ун-ту : Педагогічні науки. – 2016. – № 5. – С. 92 – 98.
4. **Максимовський М. І.** Розвиток соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві / М. І. Максимовський // Наук. вісн. Кременецької обл. гуман.-пед. акад. імені Тараса Шевченка. Сер. : Педагогіка. – Кременець : ВЦ КОГПА імені Тараса Шевченка, 2017. – Вип. 7. – С. 72 – 79.
5. **Максимовський М. І.** Модель розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімації в сучасних соціально-культурних умовах / М. І. Максимовський // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. – 2017. – № 1(306). – Ч. I. – С. 164 – 172.
6. **Максимовський М. І.** Технологія розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві / М. І. Максимовський // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. – 2017. – № 8(313). – Ч. II. – С. 158 – 167.

7. **Maksymovskiy M.** Animation activities as a means of developing student youth's social culture / M. Maksymovskiy // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журн. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – № 7(61). – С. 224 – 233.

8. **Maksymovskiy M.** Structure and contents of student youths social culture: social pedagogical aspect / M. Maksymovskiy // Norwegian Journal of development of the International science. – 2017. – № 2. – P. 55 – 59.

9. **Максимовський М. І.** Актуалізація розвитку соціальної культури студентської молоді в умовах інформаційного суспільства / М. І. Максимовський // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали Всеукр. наук.-теор. конф. молодих учених, 21 – 22 квіт. 2016 р. – Х. : ХДАК, 2016. – С. 63.

10. **Максимовський М. І.** Активізація соціальної суб'єктності студентства засобами анімаційної діяльності / М. І. Максимовський // Актуальні проблеми соціально-педагогічних досліджень : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців 17 трав. 2016 р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. – С. 113.

11. **Максимовський М. І.** Особливості розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімації / М. І. Максимовський // Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 23 серп. 2016 р. – Переяслав-Хмельницький : ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”, 2016. – Вип. 16. – С. 26 – 29.

12. **Максимовський М. І.** Розвиток соціальної культури студентів: аналіз зарубіжного досвіду / М. І. Максимовський // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали Міжнар. конф. (24 – 25 листоп. 2016 р.) / Харк. держ. акад. культури ; відп. за вип. Н. М. Кушнарєнко. – Х. : ХДАК, 2016. – С. 108 – 110.

13. **Максимовський М. І.** Сутність соціальної культури студентської молоді в умовах інформаційного суспільства / М. І. Максимовський // Соціально-педагогічна діяльність у сфері дозвілля: проблеми та перспективи : матеріали наук.-практ. конф., присвяченої 25 річниці підготовки соціальних педагогів та 20 річчю створення кафедри соціальної педагогіки в Харк. держ. акад. культури, 9 груд. 2016 р. – Х. : ХДАК, 2016. – С. 82 – 85.

14. **Максимовський М. І.** Складові соціальної культури сучасної студентської молоді / М. І. Максимовський // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали Всеукр. наук.-теор. конф. молодих учених, 20 – 21 квіт. 2017 р. / Харк. держ. акад. культури ; редкол. В. М. Шейко та ін. – Х. : ХДАК, 2017. – С. 30 – 31.

15. **Максимовський М. І.** Теоретичні основи технологізації процесу розвитку соціальної культури студентської молоді / М. І. Максимовський //

Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матеріали Міжнар. конф. (23 – 24 листоп. 2017 р.). – X. : ХДАК, 2017. – С. 148 – 150.

16. **Максимовський М. І.** Особливості реалізації технології розвитку соціальної культури студентської молоді / М. І. Максимовський // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали Всеукр. наук.-теор. конф. молодих учених, 26 – 27 квіт. 2018 р. – X. : ХДАК, 2018. –С. 50 – 51.

Максимовський М. І. Розвиток соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.05 – соціальна педагогіка. – ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Старобільськ, 2018.

У дисертаційній роботі на підставі аналізу наукової літератури досліджено проблему розвитку соціальної культури молоді в інформаційному суспільстві, розкрито сутність, структуру та форми анімаційної діяльності як засобу формування соціальної культури студентської молоді в інформаційному суспільстві, теоретично обґрунтовано структурно-змістову модель соціальної культури студентів. З урахуванням розроблених критеріїв та показників діагностовано сучасний стан сформованості соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства. Розроблено та впроваджено технологію розвитку соціальної культури студентської молоді засобами анімаційної діяльності в інформаційному суспільстві, аналіз результатів якої підтвердив ефективність.

Ключові слова: соціальна культура, студентська молодь, структурно-змістова модель соціальної культури студентів, анімаційна діяльність, засоби анімаційної діяльності, інформаційне суспільство, соціально-педагогічна технологія розвитку соціальної культури студентів засобами анімаційної діяльності.

Максимовский Н. И. Развитие социальной культуры студенческой молодежи средствами анимационной деятельности. – Квалификационная научная работа на правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.05 – социальная педагогика. – Государственное учреждение „Луганский национальный педагогический университет имени Тараса Шевченко”. – Старобельск, 2018.

Диссертация посвящена проблеме развития социальной культуры студенческой молодежи средствами анимационной деятельности. Актуальность темы исследования обусловлена современными социально-экономическими,

политическими и социокультурными условиями существования социума, которые требуют особой культуры социального взаимодействия, преодоления общественного потребительства, аполитизма, гражданского нигилизма и неконструктивного скепсиса. Проанализированы факторы развития социальной культуры студенчества, особенности и сущность понятия „анимационная деятельность со студенческой молодежью”, которое трактуется как качественная характеристика социально-педагогической работы, в процессе реализации которой происходит активизация социально-позитивного взаимодействия в социальной среде студенчества как социального субъекта, что способствует динамике социальности студенческой молодежи до уровня социальной культуры. „Средства анимационной деятельности по развитию социальной культуры студенческой молодежи в информационном обществе” – это совокупность достижений материальной и духовной (искусство, медиа-продукт, интернет-контент, туризм, игра и т.д.) культуры, общественной практики (гражданские инициативы, волонтерские проекты, глубинное общение и т.д.), которые позволяют активизировать социально-профессиональный, социально-гражданский и социально-информационный её компоненты, стимулируя к социальному творчеству в образовательном процессе, учебной, научной, профессионально-практической, внеучебной деятельности, информационно-виртуальном пространстве высшего учебного заведения.

Разработана и внедрена технология развития социальной культуры студенческой молодежи, которая характеризуется концептуальностью (обоснованность понятия „социальная культура студенческой молодежи” в условиях информационного общества, разработка модели, критериев и показателей её развития), гибкостью (непосредственное участие студентов в её реализации, готовность подструктур вуза к осуществлению объединенных действий и др.) и специфичностью (особенности высшего учебного заведения и профессиональной направленности подготовки специалистов, разнообразие коммуникативных ситуаций в современной виртуальной среде и т.д.). Результаты внедрения технологии свидетельствуют о позитивных достижениях, что подтверждено динамикой изменений в показателях, а совершенный анализ этих результатов даёт основания утверждать об эффективности технологии развития социальной культуры студенческой молодежи средствами анимационной деятельности.

Ключевые слова: социальная культура, студенческая молодежь, структурно-содержательная модель социальной культуры студентов, анимационная деятельность, средства анимационной деятельности, информационное общество, социально-педагогическая технология развития социальной культуры студентов средствами анимационной деятельности.

Maksymovskiy M. I. Developing student youth's social culture by means of animation activities. – On the right of manuscript.

Thesis for obtaining a scientific degree of Candidate of Pedagogical Sciences, in specialty 13.00.05 – social pedagogy. – SI „Taras Shevchenko National University of Luhansk”. – Starobilsk, 2018.

In dissertation, based on the analysis of scientific literature, the issue of developing youth's social culture in information society was studied, the nature, structure and forms of animation activities as a means of forming student youth's social culture in information society were revealed, and the structure-content model of students' social culture was theoretically substantiated. Taking into account the developed criteria and indexes, the contemporary state of student youth's social culture formation by means of animation activities under conditions of information society was diagnosed. The technology for developing student youth's social culture by means of animation activities in information society was developed and implemented, analysis of its implementation results confirmed its effectiveness.

Keywords: social culture, student youth, structure-content model of students' social culture, animation activities, means of animation activity, information society, social-pedagogical technology for developing students' social culture by means of animation activities.